

Statnett SF
Mottatt Arkivet
29 JUN 2011

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statnett SF

Saksnummer	Journalpost	Journaldato
10/00099		29.06.11
Avdeling/initialer	U. offentlighet	
BUE-SO124D	§	
Behandlet		
Måte	Dato	Sign.

Statnett SF
Postboks 5192 Majorstuen
0302 OSLO

Deres ref

Vår ref
08/02049-372

Dato
28.6.2011

Statnett SF - kraftledningen Sima-Samnanger - samtykke til forhåndstiltredelse

Olje- og energidepartementet viser til Statnett SFs brev av 16. mai 2011.

1. Bakgrunn

Statnett SF (Statnett) søker om samtykke til forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25 for nødvendig grunn og rettigheter for bygging av kraftledningen Sima-Samnanger. Statnett ber om at en ny forhåndstiltredelse blir gjort betinget av at forhåndstiltredelsen av 2. juli 2010 må anses bortfalt.

I forbindelse med departementets klagevedtak av 2. juli 2010 fikk Statnett ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av kraftledningen. Samtykke til forhåndstiltredelse før skjønn var begjært ble gitt ved eget brev av samme dato. Det ble begjært skjønn innen den fastsatte tre månedersfristen.

Hardanger tingrett har ved kjennelse av 2. mai 2011 avvist skjønnsbegjæringen. Avvisningskjennelsen er foreløpig ikke rettskraftig.

Ved brev av 26. mai 2011 opplyser Statnett at foretaket har fremmet ny skjønnsbegjæring for Hardanger tingrett. I den forbindelse ber Statnett om at skjønnsbegjæringen blir behandlet etter tvisteloven § 18-3 tredje ledd, jf. skjønnsprosessloven § 2, med den følge at begjæringen anses innkommet på tidspunktet for den første skjønnsbegjæringen. Dersom dette blir tatt til følge står departementets samtykke forhåndstiltredelse av 2. juli 2010 ved lag.

Dersom begjæringen ikke behandles etter tvisteloven § 18-3 tredje ledd, og avvísingskjennelsen blir rettskraftig, vil departementets samtykke til forhåndstiltredelse anses bortfalt.

Departementet sendte Statnetts søknad på høring til partene i brev av 27. mai 2011 med en kort frist for merknader.

2. Innkomne merknader

Lars Botnen:

Lars Botnen fremmet sine merknader til søknaden om forhåndstiltredelse i brev av 3. juni 2011 til departementet. Botnen mener Statnett og Olje- og energidepartementet forsøker å presse gjennom en avgjørelse i tingretten uten å ta hensyn til at retten ba om mer konkrete og presise opplysninger om hvilke inngrep rettighetshaverne blir påført. Botnen peker videre på at fristen for å komme med merknader er kort. Det stilles spørsmål ved hvorfor søknaden ikke er sendt på høring.

Advokat Frode S. Halvorsen, Advokatfirmaet Harris:

Advokat Frode S. Halvorsen fremmet sine merknader på vegne av mer enn 100 grunneiere i brev av 7. juni 2011. Grunneierne mener det foregår forhandlinger mellom partenes prosessfullmektiger, og at behandlingen av søknaden om forhåndstiltredelse bør avvæntes inntil utfallet av forhandlingene foreligger.

Grunneierne mener at siden den forrige skjønnsbegjæringen ble avvist, taler gode grunner for at departementet bør avvænte rettens vurdering av den nye skjønnsbegjæringen. Grunneierne peker på at det vil være et alvorlig brudd på grunneiernes rettssikkerhet dersom arbeidet igjen settes i gang uten at skjønnsprosessen kommer i gang.

Grunneierne mener videre det var uheldig at det ble gitt konsesjon til bygging av kraftledningen før det var søkt om dispensasjon fra kulturminneloven. Det vises i den forbindelse til Hordaland fylkeskommunes innstilling til Riksantikvaren av 14. april 2011. Det pekes på at arbeidet allerede var i gang før Statnett søkte om dispensasjon etter kulturminneloven. Grunneierne mener at nå som det søkes om nytt samtykke til forhåndstiltredelse har man mulighet til å få kulturminne vurderingene på plass før det gjøres ytterligere arbeid på traseen.

Grunneierne mener innstillingen fra fylkeskommunen tyder på at det er punkter i traseen hvor det er kulturminner som det ikke kan gis dispensasjon fra. Grunneierne frykter at Statnetts arbeid vil ha kommet så langt at traseen ikke kan endres når Riksantikvaren kommer med sin avgjørelse.

Grunneierne mener på denne bakgrunn at det ikke bør gis samtykke til forhåndstiltredelse. Dersom det gis samtykke til forhåndstiltredelse anføres det at denne må gis på vilkår om at eiendommene ikke kan tiltres før Riksantikvaren har kommet med sin innstilling og forholdet til kulturminner er avklart.

Ulvik kommune v/advokat Magnus Dæhlin, Advokatfirmaet Lund & Co:

Advokat Magnus Dæhlin ba i e-post av 6. juni 2011 om forlenget frist for å komme med merknader til søknaden om forhåndstiltredelse. Departementet ga Ulvik kommune forlenget frist til 10. juni 2011 til å komme med merknader. Advokat Magnus Dæhlin fremmet sine merknader på vegne av Ulvik kommune i brev av 10. juni 2011.

Ulvik kommune peker på at fristen for å komme med merknader er svært kort. Det vises til oreigningslova § 25, jf. § 12 og forvaltningsloven § 16 hvor det settes en rimelig frist for å komme med merknader. Det er vanskelig å sørge for en forsvarlig ivaretagelse av kommunens interesser i saken, særlig hva gjelder spørsmålet om vern av kulturminner og drikkevannsreservoar.

Dersom skjønn blir begjært før departementet fatter sitt vedtak forutsetter Ulvik kommune at den blir underrettet om dette og gis en ny frist for uttalelse. Ulvik kommune påpeker likevel at forholdene knyttet til kulturminner ikke er avklart. Ulvik kommune mener det må foreligge en plan for ivaretagelse av disse før arbeidene kan igangsettes. Videre viser Ulvik kommune til at riggområdet i Osa som Statnett har planlagt benyttet som landingsplass for helikopter og mellomlagringsplass/omlastningsplass for master og linetromler, er i samme område som kommunens uttak for drikkevann (grunnvann). Ulvik kommune kjenner ikke til at mulige miljøkonsekvenser i forbindelse med denne aktiviteten, herunder drivstofflagring og lignende, er tilfredsstillende kartlagt og vurdert. Ulvik kommune mener risikoen knyttet til forurensning av drikkevannsforsyningen må være betryggende undersøkt.

Statnett:

Statnett kom med sine merknader til de innkomne uttalelsene i brev av 14. juni 2011. Det er riktig at det er etablert kontakt mellom advokatene som representerer en del av de berørte grunneierne og rettighetshaverne. Statnett ønsker også direkte kontakt med grunneiere som ikke er representert med advokat. Statnett påpeker at det er oppnådd enighet med advokatene om en erklæring om vilkår for tiltredelse som advokatene anbefaler for de av grunneierne som samtykker.

Statnett peker likevel på at 100-150 grunneiere ikke er representert ved advokat, og at det også er usikkert om advokatene vil anbefale sine klienter å inngå en minnelig avtale om forhåndstiltredelse. Statnett mener det er et åpenbart behov for samtykke til forhåndstiltredelse for å sikre fremdriften i utbyggingen og for å sikre Bergensregionen en akseptabel forsyningssikkerhet.

Statnett bemerker at det er sendt inn ny skjønnsbegjæring til tingretten. Statnett mener søknaden må behandles etter oreigningslova § 25 første ledd, første punktum.

Vedrørende kulturminner viser Statnett til at foretaket selvsagt overholder de bestemmelser som gjelder for kulturminner. Statnett har et behov for å igangsette arbeidene der det ikke foreligger konflikt med fredete kulturminner og skriver at dette bare gjelder for begrensede områder. Dersom kulturminnemyndighetenes behandling av søknaden får følger for arbeider utenfor kulturminneområder, må dette hensyntas under byggeprosessen. Statnett viser også til erklæringen med vilkår for forhåndstiltredelse hvor det fremgår at fredete kulturminner skal respekteres. Statnett mener at den pågående søknadsprosessen etter kulturminneloven § 8 ikke kan være grunnlag for å avslå eller utsette behandlingen av søknaden om samtykke til forhåndstiltredelse.

Statnett bemerker at risikoen for forurensning er vurdert og ivaretatt i behandlingen av miljø- og transportplanen som drøftet med Ulvik kommune og vedtatt av NVE. Ulvik kommune har ikke påklaget vedtaket. Statnett mener risiko for forurensning må sees på i relasjon til miljø- og transportplanen, og ikke kan tillegges vekt i vurderingen av søknaden om forhåndstiltredelse. Statnett åpner for å drøfte disse forholdene med Ulvik kommune dersom kommunen har behov for det.

3. Departementets vurdering

Spørsmålet om det skal gis samtykke til forhåndstiltredelse reguleres av oreigningslova § 25. Om det skal gis samtykke til forhåndstiltredelse er et spørsmål om Statnett skal få ta i bruk grunn og andre rettigheter som er omfattet av en ekspropriasjonstillatelse før erstatningen er fastsatt. Ved vurderingen må det tas hensyn til om grunneierne og rettighetshaverne er sikret en betryggende behandling av erstatningskravet dersom det gis samtykke til forhåndstiltredelse.

Departementet presiserer at avveiningen av fordeler og ulemper av tiltakets hensiktsmessighet er vurdert i konsesjonsvedtaket.

Før det fattes vedtak om samtykke til forhåndstiltredelse skal partene få anledning til å uttale seg, jf. oreigningslova § 25 femte ledd, jf. § 12. Lars Botnen og Ulvik kommune har påpekt at fristen for å komme med merknader er svært kort. Det er vist til at oreigningslova § 25, jf. § 12 og forvaltningsloven § 16 forutsetter at det settes en rimelig frist for merknader.

Departementet bemerker at partene ikke har krav på å få uttale seg mer enn én gang i forbindelse med en ekspropriasjonssak, se Sandene/Keiserud *Oreigningsloven med kommentarer* s. 260-261. Spørsmålet om forhåndstiltredelse var en del av Statnetts søknad for kraftledningen Sima-Samnanger. Søknaden har vært på høring og har vært behandlet på folkemøter i de berørte områdene. Da det har gått såpass lang tid siden søknaden var på høring, fant departementet det rimelig at det ble satt en kort frist for

partene til å komme med merknader til søknaden om nytt samtykke til forhåndstiltredelse.

Etter departementets oppfatning er kravene til saksforberedelse etter oreigningslova § 25 femte ledd ivaretatt.

Vurderingskriteriene for om det skal gis samtykke til forhåndstiltredelse fremgår av oreigningslova § 25 første ledd. Statnett har begjært skjønn før departementet har fattet en avgjørelse i saken, og spørsmålet må derfor vurderes etter oreigningslova § 25 første ledd, første punktum. Departementet viser til at Statnett har en sterk interesse i å tiltre nødvendig grunn og rettigheter før det foreligger rettskraftig skjønn for å sikre fremdriften i prosjektet. Vilåret i henhold til denne bestemmelsen anses som oppfylt.

Grunneierne representert ved advokatfirmaet Harris viser til at det foregår forhandlinger mellom partenes prosessfullmektiger om en minnelig avtale, og mener departementet bør avvente en avgjørelse i saken inntil resultatene av forhandlingene foreligger. Departementet bemerker at Statnetts behov for å komme i gang med tiltaket vil være tilstede dersom partene ikke blir enige om en minnelig løsning. Departementet finner derfor ikke grunn til å utsette en avgjørelse i saken.

Grunneierne representert ved advokatfirmaet Harris og Ulvik kommune har anført at forholdet til kulturminner må avklares før det kan gis samtykke til forhåndstiltredelse. Departementet bemerker at konsesjonsvedtaket, ekspropriasjonstillatelsen og et samtykke til forhåndstiltredelse forutsetter at kulturminnelovens bestemmelser overholdes. Departementet kan imidlertid ikke se at dette er et forhold som har betydning for vurderingen av om det skal gis samtykke til forhåndstiltredelse.

Ulvik kommune mener miljøkonsekvensene for Statnetts bruk av riggområdet i Osa må være betryggende undersøkt før det blir gitt samtykke til forhåndstiltredelse. Ulvik kommunes uttak av drikkevann (grunnvann) ligger i dette området. Departementet bemerker at spørsmålet om forurensning av drikkevann ivaretas gjennom miljø- og transportplanen som er godkjent av Norges vassdrags- og energidirektorat. Planen er ikke påklaget av Ulvik kommune. Etter departementets oppfatning er ikke dette et forhold som tilsier at det ikke bør gis samtykke til forhåndstiltredelse.

Departementet har kommet til at grunneiernes og rettighetshavernes interesser blir ivaretatt selv om Statnett får ta grunn og rettigheter i bruk før erstatningen er fastsatt og betalt. Departementet mener Statnetts interesse i å tiltre nødvendig grunn og rettigheter er et særlig tungtveiende moment, og at det derfor er grunnlag for å gi samtykke til forhåndstiltredelse.

4. Konklusjon

Med hjemmel i oreigningslova § 25 første ledd, første punktum gis Statnett SF samtykke til forhåndstiltredelse av nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift

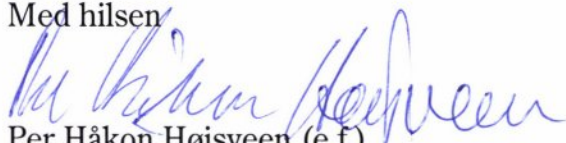
av en 420 kV kraftledning med tilhørende elektriske anlegg mellom Sima kraftverk og Samnanger transformatorstasjon.

Samtykket er betinget av at ny skjønnsbegjæring ikke behandles etter tvisteloven § 18-3 tredje ledd og at departementets samtykke av 2. juli 2010 dermed bortfaller.

Departementets vedtak om forhåndstiltredelse kan ikke påklages, jf. forvaltningslovsforskriften § 22 første ledd bokstav b.

Statnett bes snarest orientere berørte grunneiere og rettighetshavere.

Med hilsen

Per Håkon Høisveen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Harald Solli
avdelingsdirektør